	sayti 8. www.asef.org/aeyc/ - ASEF hukumatlararo notijorat tashkilot sayti 9. www.bits-int.org/en/index.php - Le Bureau International du Tourisme Social (BITS) - International Bureau of Social Tourism tashkiloti sayti
8.	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O‘quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ BD-15-34
9	**Fan/modul uchun ma’sullar:** **Xamitov M.X.** – “Turizm” kafedrasi katta o’qituvchisi, PhD
10	**Taqrizchilar:** **Hazratqulov A.** - “Bo‘stonsaroy” mehmonxonasi direktori **Amriddinova R.S.** – “Turizm” kafedrasi dotsenti

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E.Po‘latov
2024-yil “ 29 ” 08

Ro‘yxatga olindi:№ 71010101
2024-yil “ 29 ” 08

SOTSIAL TURIZM

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	Xizmatlar sohasi
Ta’lim sohasi:	1010000	Xizmat ko‘rsatish sohasi
Mutaxassisligi:	71010101	Turizm va mehmondo‘stlik

SAMARQAND-2024

Fan/modul kodi SOCTOU4		O'quv yili 2024 - 2025	Semestr 1	Kreditlar 4
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Sotsial turizm	48	72	120

2

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsadi - magistrantlarning mamlakatimizda turizm sohasini rivojlantirish maqsadida sotsial turizm turlarini tashkil etish va faoliyat yuritishini ta'minlash bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish borasida bilim va ko'nikmalarini shakllantirishdir.

Fanning vazifasi - fanning maqsad va vazifalarini, sotsial turizm tushunchasining nazariy-metodologik asoslarini, sotsial turizm turlarini rivojlantirishning xorij tajribasini, milliy iqtisodiyotda bolalar, o'smirlar, yoshlar va jismoniy imkoniyatlari cheklangan insonlar turizmini tashkil qilishning ustuvorliklari va muammolarini, sotsial turizmning moliyaviy ta'minoti, ta'til cheklari tizimining xalqaro tajribasi, O'zbekistonda sotsial turizm turlarini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari, sotsial turizmni tashkil etish va o'tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablar, sotsial turizmni rivojlantirishda xalqaro tashkilotlarning o'rni, sotsial turizmni tashkillashtirishda kasaba uyushmalarining o'rnini o'rganishdan iborat.

3

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Sotsial turizm: tushunchasi, mohiyati, tarkibi va rivojlanishining asosiy jihatlari

Sotsial turizm fanining predmeti, uslublari va vazifalari. Sotsial turizm to'g'risida tushuncha. Sotsial turizm tarkibi va mohiyati. Jahonning eng yirik mamlakatlarida sotsial turizm rivojlanish tarixi. Sotsial turizm fanining maqsad va vazifalari. Sotsial turizm fanining boshqa fanlar bilan aloqasi.

2-mavzu. Sotsial turizmning tashkiliy-huquqiy asoslari

Sotsial turizmning tashkiliy asoslari. Sotsial turizmning xalqaro huquqiy asoslari: Manila deklaratsiyasi, Inson huquqlari deklaratsiyasi, Bolalar huquqlari deklaratsiyasi va boshqalar. Sotsial turizmning milliy huquqiy asoslari: O'zbekiston Respublikasi "Turizm to'g'risida"gi Qonuni, ijtimoiy himoya tizimining me'yoriy hujjatlari.

turizma: monografiya. – M.: MAKS Press, 2005. – 120 s.

4. Gulyayev V.G. Turizm: ekonomika i sotsialnoye razvitiye. - M.: Finansi i statistika, 2003. – 304 s.

5. Kaurova A.D. Organizatsiya sferi turizma: uchebnoye posobiye. – izd. 3-ye, pererabotannoye i dopolnennoye. – Spb.: «Izdatelskiy dom Gerda», 2008 – 368 s.

6. Manilskaya deklaratsiya po mirovomu turizmu. 10 oktyabrya 1980 g. prinyata Vsemirnoy konferensiyey po turizmu, proxodivshey v Manile (Filippini) s 27 sentyabrya po 10 oktyabrya 1980 g. Deklaratsiya A, statya 10.

7. Monrealskaya deklaratsiya «K gumannomu i sotsialnomu vedeniyu turizma». V kn.: V.A.Kvartalnov. Inostranniy turizm.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Artashina I.A. Povedeniye potrebiteley: Uchebnoye posobiye. – N.Novgorod: Nijegorod. gos. arxit.stroit. un-t, 2003. – 104 s.

2. Senin V.S. Organizatsiya mejdunarodnogo turizma: uchebnik. – M.: Finansi i statistika, 1999. – 400 s.

3. Vetitnev A.M., Juravleva L.B.. «Kurortnoye delo: uchebnoye posobiye», M.: KNORUS, 2006. – 528 s.

4. Jilsov Ye.N., Kazakov V.N. Ekonomika sotsialnix otrasley sferi uslug: Uchebnoye posobiye, M.: Ekonomicheskiy fakultet MGU; TEIS, 2007. – 288 s.

5. Rudenko M.A., Dovgalyova M.A. Psixologiya sotsialno-kulturnogo servisa i turizma. – Seriya «Visshee obrazovaniye». Rostov-na-Donu: «Feniks», 2005. – 256 s.

6. Tuxliyev N., Abdullayeva T. Natsionalnie model razvitiya turizma. – T., O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2006.

7. Saidov K.S., Seytmuradov R.A., Aslanova D.X., Ishaqova S.A. Sotsial iqtisodiyot: o'quv qo'llanma. T.: «O'zbekiston», 2006. – 366 b.

Axborot manbalari

1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Hukumat portali
2. www.review.uz – elektron ma'lumotlar jurnali
3. http://ftt.free.fr – Frantsiyaning sotsial turizmni tashkil qiluvchi uyushma sayti
4. http://otpusk.uz/uzbekistan/summer-camps/ - O'zbekistonda bolalar dam olishini tashkil qiluvchi reklama sayti
5. http://www.ciee.org/ - the Council on Student Travel tashkiloti sayti
6. http://www.connections.be/ - Belgiyaning turizm imkoniyatlarini targ'ib qiluvchi sayt
7. www.aiesec.org - AIESEC International Inc. yoshlar hamjamiyati

	9. O‘zbekistonda sotsial turizm turlarini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari. 10. Sotsial turizmni tashkil etish va o‘tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablar. 11. Sotsial turizmni rivojlantirishda xalqaro tashkilotlarning o‘rni. 12. Sotsial turizmni tashkillashtirishda kasaba uyushmalarining o‘rni.
4	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘zlashtirish natijasida Magistrant: – mamlakatning turizm sohasini rivojlantirishda sotsial turizmning roli va uni boshqarish funksiyalari, sotsial turizm tarkibiga kiruvchi turizm turlari faoliyatini tashkil etish va boshqarish xususiyatlari haqida ***tasavvurga ega bo‘lishi***; – sotsial turizmning faoliyat ko‘rsatishida jalb qilinadigan kadrlarni rejalashtirish, sotsial turizmning sub’ektlari o‘rtasidagi tashkiliy mexanizmlar faoliyatini tashkil etish, sotsial turizmni shakllantirishning nazariy asoslarini, sotsial turizmlar faoliyatini takomillashtirishdagi innovatsiyalarni ***bilishi va ulardan foydalana olishi;*** – milliy iqtisodiyotda sotsial turizm turlarini tashkil qilishning ustuvorliklari va muammolarini aniqlash, sotsial turizmga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash, sotsial turizm sub’ektlar faoliyatini baholash, ularning faoliyatini tashkil etish va boshqarish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi.***
5	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** – ma’ruzalar; – interfaol keys-stadilar; – seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); – guruhlarda ishlash; – taqdimotlarni qilish; – individual loyihalar; – jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushoxada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.
7.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Birjakov M.B. Vvedeniye v turizm: uchebnik. Izdaniye 7-ye, pererabotannoye i dopolnennoye. – Spb.: «Nevskiy Fond» - «Izdatelskiy dom Gerda», 2004. - 448 str 2. Birjakov M.B. «Vvedeniye v turizm». M.-S-Pr. «Nevskiy Fond», 2005, 78 str 3. Bronnikov V.V. Blagotvoritelnost v organizatsii uslug sotsialnogo

	3-mavzu. Sotsial turizmning moliyaviy ta’minoti Sotsial turizmning moliyaviy manbalari: byudjet mablag‘lari, byudjet va nobyudjet jamg‘armalarining mablag‘lari, hayriya va homiylik tashkilotlari mablag‘lari. Sotsial turizmni moliyalashtirish mexanizmi: badal to‘lovlar, ijtimoiy sug‘urta, davlat subsidiyalari, imtiyozlar va chegirmalar tizimi. **4-mavzu. Bolalar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari** Bolalar – sotsial turizm xizmatlarining iste’molchisi sifatida. Bolalarbop turmahsulotlar va xizmatlarning o‘ziga xosligi va boshqa turistik xizmatlardan farqli jihatlari. Bolalar oromgohlari – sotsial turizmning joylashuv vositasi sifatida. Bolalar oromgohlarida ko‘rsatiladigan turistik xizmatlar tavsifi. Bolalar sotsial turizmida turistik maqsadlarning o‘ziga xosligi. Bolalar sotsial turizmini tashkil etish va rivojlantirishda xalqaro tajriba. **5-mavzu. O‘smirlar va yoshlar sotsial turizmining o‘ziga xos jihatlari** O‘smirlar – sotsial turizm xizmatlarining iste’molchisi sifatida. Yoshlar – sotsial turizm xizmatlarining iste’molchisi sifatida. O‘smirlar va yoshlarga mo‘ljallangan turmahsulotlar va xizmatlarning o‘ziga xosligi va boshqa turistik xizmatlardan farqli jihatlari. Yoshlar oromgohlari va xostellar – sotsial turizmning joylashuv vositalari sifatida. Yoshlar oromgohlari va xostellarda ko‘rsatiladigan turistik xizmatlar tavsifi. O‘smirlar va yoshlar sotsial turizmida turistik maqsadlarning o‘ziga xosligi. O‘smirlar va yoshlar sotsial turizmini tashkil etish va rivojlantirishda xalqaro tajriba. **6-mavzu. Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar turizmining o‘ziga xos jihatlari** Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar – sotsial turizm xizmatlarining iste’molchisi sifatida. Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlarga mo‘ljallangan turmahsulotlar va xizmatlarning o‘ziga xosligi va boshqa turistik xizmatlardan farqli jihatlari. Sanatoriylar, kurort mehmonxonalar va dam olish uylari – sotsial turizmning joylashuv vositalari sifatida. Sanatoriylar, kurort mehmonxonalar va dam olish uylarida ko‘rsatiladigan turistik xizmatlar tavsifi. Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar sotsial turizmida turistik maqsadlarning o‘ziga xosligi. Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar sotsial turizmini tashkil etish va rivojlantirishda xalqaro tajriba. **7-mavzu. Sotsial turizmning boshqa turlarining o‘ziga xosligi**

Sotsial turizm mohiyatini o‘zida aks ettiruvchi turizm turlari. Oilaviy turizm: tushunchasi, mohiyati va ahamiyati. Oilaviy turizmni tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari va ko‘rsatiladigan xizmatlarning boshqa turizm turlaridan farqi. Sport turizmni tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari va ko‘rsatiladigan xizmatlarning boshqa turizm turlaridan farqi. “O‘lik mavsum” davridagi turizmni tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari va ko‘rsatiladigan xizmatlarning boshqa turizm turlaridan farqi.

8-mavzu. Ta’til cheklari tizimining xalqaro tajribasi

Ta’til cheklari: tushunchasi, mohiyati va ahamiyati. Ta’til cheklari tizimi: tushunchasi, mohiyati va ahamiyati. Ta’til cheklari Fransiya tizimi: ta’til cheklari emissiyasi, asosiy tashkilot, badallik to‘lovlari, foydalanish tizimi. Ta’til cheklari Shveysariya tizimi: ta’til cheklari emissiyasi, asosiy tashkilot, badallik to‘lovlari, foydalanish tizimi.

9-mavzu. O‘zbekistonda sotsial turizm turlarini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari

O‘zbekistonda bolalar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari. O‘zbekistonda o‘smirlar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari. O‘zbekistonda yoshlar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari. O‘zbekistonda jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari.

10-mavzu. Sotsial turizmni tashkil etish va o‘tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablar.

Bolalar oromgohlarida faoliyat ko‘rsatayotgan xodimlarga quyiladigan talablar. O‘smirlar va yoshlar oromgohlarida faoliyat ko‘rsatayotgan xodimlarga quyiladigan talablar. Xostellarda faoliyat ko‘rsatayotgan xodimlarga quyiladigan talablar. Sanatoriy va dam olish uylarida faoliyat ko‘rsatayotgan xodimlarga quyiladigan talablar.

11-mavzu. Sotsial turizmni rivojlantirishda xalqaro tashkilotlarning o‘rni.

Sotsial turizmni rivojlantirishda xalqaro tashkilotlarning o‘rni: Birlashgan Millatlar Tashkiloti, YUNESKO, Butundunyo turistik tashkiloti (UNWTO), Sotsial turizm bo‘yicha xalqaro byuro (BITS), Butundunyo turizm forumi (WTF), Harid qilish imkoniyati mavjud turizm bo‘yicha Yevropa tarmog‘i (ENAT), Sotsial turizm bo‘yicha xalqaro assotsiatsiya (IAST), Yoshlar ishlari bo‘yicha Osiyo-Yevropa hamkorligi (AEYC), Iqtisodiy va tijorat yo‘nalishlarida tahsil olayotgan talabalarning Xalqaro assotsiatsiyasi (AIESEC), Xostellar assotsiatsiyalari federatsiyasining Yevropa uyushmasi (EUFED), Yoshlar kartochkalarining Yevropa assotsiatsiyasi (EYCA), Yoshlar madaniy almashinuvi xalqaro tashkiloti (ICYE), Talabalar turizmining xalqaro konfederatsiyasi (ISTC), Yoshlar xostellarining Xalqaro federatsiyasi (IYHF), Yoshlar va talabalarning sayohat qilishiga ko‘maklashuvchi Butundunyo konfederatsiyasi (WYSETC), Xalqaro bolalar oromgohlari assotsiatsiyasi va shu kabilar.

12-mavzu. Sotsial turizmni tashkillashtirishda kasaba uyushmalarining o‘rni.

Kasaba uyushmalari – asosiy tushunchalar va faoliyat turlari. Kasaba uyushmalari rivojlanish tarixi. Kasaba uyushmalarining sotsial turizmni moliyalashtirish mexanizmi: ijtimoiy sug‘urta ajratmalari, bolalar oromgohlariga, sanatoriylar va dam olish uylariga yo‘llanmalar taqsimoti.

III. Amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Sotsial turizm: tushunchasi, mohiyati, tarkibi va rivojlanishining asosiy jihatlari.
2. Sotsial turizmning tashkiliy-huquqiy asoslari.
3. Sotsial turizmning moliyaviy ta’minoti.
4. Bolalar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari.
5. O‘smirlar va yoshlar sotsial turizmining o‘ziga xos jihatlari.
6. Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar turizmining o‘ziga xos jihatlari.
7. Sotsial turizmning boshqa turlarining o‘ziga xosligi.
8. Ta’til cheklari tizimining xalqaro tajribasi.
9. O‘zbekistonda sotsial turizm turlarini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari.
10. Sotsial turizmni tashkil etish va o‘tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablar.
11. Sotsial turizmni rivojlantirishda xalqaro tashkilotlarning o‘rni.
12. Sotsial turizmni tashkillashtirishda kasaba uyushmalarining o‘rni.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Sotsial turizm: tushunchasi, mohiyati, tarkibi va rivojlanishining asosiy jihatlari.
2. Sotsial turizmning tashkiliy-huquqiy asoslari.
3. Sotsial turizmning moliyaviy ta’minoti.
4. Bolalar sotsial turizmini tashkil etishning o‘ziga xos tomonlari.
5. O‘smirlar va yoshlar sotsial turizmining o‘ziga xos jihatlari.
6. Jismoniy imkoniyatlari ma’lum darajada cheklangan insonlar turizmining o‘ziga xos jihatlari.
7. Sotsial turizmning boshqa turlarining o‘ziga xosligi.
8. Ta’til cheklari tizimining xalqaro tajribasi.